

Warszawa, 28 kwietnia 2016 r.

WOJEWODA MAZOWIECKI

BW-III.700.10.2016.NZ

**Panie i Panowie
Wójtowie, Burmistrzowie oraz
Prezydenci Miast w województwie
mazowieckim**

Szanowni Państwo,

kierując się realnym zagrożeniem dla zdrowia ludzi i zwierząt jakie stanowią barszcze kaukaskie (w łącznym rozumieniu barszcz Sosnowskiego i barszcz Mantegazziego), niezbędne jest podjęcie działań związanych z edukacją, monitorowaniem i usuwaniem tych roślin. Kontakt z sokiem kaukaskich barszczy, przy dostępie światła słonecznego, skutkuje silnymi poparzeniami skóry. Objawy obrażeń mogą pojawić się w ciągu 24–48 godzin od bezpośredniego lub pośredniego kontaktu z barszczami. Jako gatunki inwazyjne, kaukaskie barszcze stanowią także istotne zagrożenie dla roślinności rodzimej.

Obecnie stwierdza się szybki wzrost liczby stanowisk barszczy kaukaskich. Zarówno barszcz Sosnowskiego, jak i barszcz Mantegazziego zaliczane są do zdomowionych gatunków inwazyjnych. Według danych ekspertów ze strony internetowej www.barszcz.edu.pl na terenie województwa mazowieckiego do 2016 r. znajdowało się 50 potwierdzonych stanowisk kaukaskich barszczy oraz 135 niezależnych zgłoszeń, które nie zostały dotychczas zweryfikowane w terenie. Rozpoczęcie zwalczania populacji kaukaskich barszczy jest zalecane z początkiem okresu wegetacyjnego. W ich zwalczaniu wskazana jest również pomoc wykwalifikowanych jednostek.

Wszystkie dotychczasowe znane metody zwalczania kaukaskich barszczy oraz zasady i zalecenia, jakie powinny im towarzyszyć zostały opisane w opracowanych na zlecenie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz sfinansowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej „*Wytycznych dotyczących zwalczania barszczu Sosnowskiego (Heracleum sosnowskyi) i barszczu Mantegazziego (Heracleum mantegazzianum) na terenie Polski*” dostępnych na stronie internetowej www.gdos.gov.pl/zwalczanie-inwazyjnych-barszczy.

Planując działania mające na celu zwalczanie kaukaskich barszczy należy pamiętać, że tylko akcje podjęte w stosunku do wszystkich (prywatnych oraz publicznych) terenów objętych inwazją mogą przynieść efekt w postaci eliminacji tych gatunków roślin.

Informuję ponadto, że aby wdrożyć procedury mające na celu zapobieganie niepożądanemu oddziaływaniu na różnorodność zamierzonego i niezamierzonego wprowadzania oraz rozprzestrzeniania się inwazyjnych gatunków obcych, a także minimalizowanie i łagodzenie tego oddziaływania, Ministerstwo Środowiska prowadzi prace nad projektem zmiany *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.), w którym wskazane zostaną między innymi kompetencje poszczególnych podmiotów do eliminacji inwazyjnych gatunków roślin i zwierząt.

Uzasadnione wydaje się, aby do czasu wejścia w życie znowelizowanych przepisów ustawy o ochronie przyrody podejmowane były przez jednostki samorządu terytorialnego bieżące działania mające na celu monitorowanie, usuwanie oraz niedopuszczenie do rozsiewania barszczu Sosnowskiego i barszczu Mantegazziego, zarówno na terenach publicznych zarządzanych przez samorządy, jak również na nieruchomościach prywatnych. W odniesieniu do stwierdzonych przypadków występowania stanowiska danego gatunku inwazyjnego na nieruchomościach prywatnych, działania te mogą przyjmować postać obowiązków nakładanych w przepisach porządkowych, o których mowa w art. 40 ust. 3 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446).

Zgodnie z przekazaną Państwu w piśmie z 10 września 2015 r. (znak. WBZK-I.68.23.2015) opinią Biura Prawnego Ministerstwa Środowiska, wydawane akty powinny być poprzedzone dokładną oceną sytuacji, która wykaże ich niezbędność. Powinny one precyzyjnie określać miejsce ich obowiązywania, podmioty, do których są kierowane oraz moment ich wprowadzenia i okres obowiązywania. Wskazać przy tym należy, że cechą charakterystyczną przepisów porządkowych jest to, że mogą przewidywać za ich naruszenie kary grzywny, których tryb i zasady wymierzania są określone w prawie o wykroczeniach. Fakultatywnie, w wydawanych przepisach porządkowych rada gminy może ustalić wysokość grzywny, która jednak powinna mieścić się w granicach określonych w art. 24 § 1 *Kodeksu wykroczeń* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1094, z późn. zm.), tj. od 20 do 5000 zł.

Dodatkowo informuję, że barszcz Sosnowskiego został wymieniony w przygotowanym przez Komisję Europejską wykazie inwazyjnych gatunków obcych uznanych za stwarzające zagrożenie dla Unii Europejskiej – przyjętym na podstawie *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych* (Dz.U.UE.L.2014.317.35), zaś rozporządzenie wykonawcze Komisji Europejskiej zawierające ten wykaz oczekuje aktualnie na opublikowanie.

W nawiązaniu do informacji przekazanych w styczniu 2016 r. na spotkaniach przedstawicieli Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

w Warszawie z jednostkami samorządu, o pozyskanie środków finansowych na usuwanie barszczu Sosnowskiego z terenu województwa mazowieckiego w dalszym ciągu można występować do WFOŚiGW w ramach programu pn. *Usuwanie barszczu Sosnowskiego na terenie województwa mazowieckiego* (Nr 2016-OP-24). Zachęcam Państwa do nawiązywania współpracy ponadgminnej przy opracowaniu inwentaryzacji oraz strategii zwalczania kaukaskich barszczy, co może ułatwić aplikowanie o dotacje.

Wspierając podejmowane przez Państwa jednostki działania, przekazuję ulotkę informacyjną opracowaną przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, w której zawarto podstawowe informacje dotyczące barszczu Sosnowskiego i barszczu Mantegazziego, tj.: miejsca występowania w województwie mazowieckim, wytyczne w zakresie zwalczania, niebezpieczeństwa, jakie niesie za sobą kontakt z rośliną, a także zalecane środki ostrożności i sposoby udzielania pierwszej pomocy medycznej. Szczegółowe informacje na temat aktualnego rozmieszczenia kaukaskich barszczy na Mazowszu znajdziecie Państwo na stronie internetowej www.barszcz.edu.pl/kaukaskie-barszcze-na-mazowszu/. Proszę o rozważenie wykorzystania tych informacji, w tym zamieszczenia załączonej ulotki na stronach internetowych urzędów. W celu jej wykorzystania do dalszego rozpowszechnienia we własnym zakresie, wersja elektroniczna ulotki jest dostępna na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie w zakładce *Aktualności* pod adresem: www.wios.warszawa.pl/pl/aktualnosci-i-komunika/aktualnosci. Dodatkowo załączam opracowaną we współpracy z ekspertami ze strony internetowej www.barszcz.edu.pl ulotkę informacyjną zawierającą szczegółowe wskazówki w zakresie prawidłowego rozpoznawania barszczu Sosnowskiego pn. *Jak rozpoznać barszcz Sosnowskiego*.

Niezależnie od powyższych materiałów, kolejne informacje na temat barszczu Sosnowskiego można znaleźć w ulotce informacyjnej opracowanej przez Główny Inspektorat Sanitarny, dostępnej pod adresem: www.gis.gov.pl/o-nas/aktualnosci/186-uwaga-na-barszcz-sosnowskiego.

Załącznik 2

Z poważaniem

Zdzisław Szipiera

Do wiadomości:

Pan Adam Ludwikowski – Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.